Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
NILSA WAHLA,
predstavljeni 4. februarja 2016 [1]

Zadeva C-211/15 P

Orange SA, nekdanji France Télécom,
proti

Evropski komisiji

„Pritožba — Pomoč, ki jo je Francoska republika odobrila France Télécom, v zvezi z reformo načina financiranja pokojnin javnih uslužbencev, zaposlenih v France Télécom — Znižanje protidajatve, ki jo mora France Télécom plačati državi — Sklep, s katerim je pomoč pod nekaterimi pogoji razglašena za združljivo z notranjim trgom — Obstoj prednosti — Upoštevni referenčni okvir — Upoštevanje ‚strukturne pomanjkljivosti'"

1. Podjetje Orange SA (v nadaljevanju: Orange), nekdanji France Télécom, s to pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 26. februarja 2015, Orange/Komisija, [2] s katero je to zavrnilo njegov predlog za razglasitev ničnosti Sklepa Komisije 2012/540/EU z dne 20. decembra 2011 o državni pomoči C 25/08 (ex NN 23/08) v zvezi z reformo načina financiranja pokojnin javnih uslužbencev, zaposlenih v podjetju France Télécom, ki jo je Francoska republika odobrila podjetju France Télécom. [3]

2. Med vprašanji, ki se zastavljajo s pritožbo, mora Sodišče zlasti odgovoriti na vprašanje, ali je Splošno sodišče upravičeno potrdilo sporni sklep, kar zadeva obstoj gospodarske prednosti v korist podjetja France Télécom. Preučiti bo treba zlasti, ali je bil „referenčni okvir", ki ga je Evropska komisija izbrala za opredelitev takšne prednosti, kar zadeva tako imenovane sporne ukrepe „izravnave", ki so bili sprejeti v posebnem okviru reforme načina financiranja pokojnin javnih uslužbencev, nekdaj zaposlenih v podjetju France Télécom, pravilno določen.

3. Menim, da se s to zadevo ponuja posebna priložnost, da se pojasni, da dejstvo, da je namen državnega ukrepa odpraviti domnevno strukturno ali konkurenčno pomanjkljivost podjetja, še ne pomeni, da tega ukrepa ni mogoče opredeliti kot pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, razen če so izpolnjena merila, določena v sodbi Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg. [4]

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — T-385/12, EU:T:2015:117, v nadaljevanju: izpodbijana sodba.

3 — UL 2012, L 279, str. 1, v nadaljevanju: sporni sklep.

4 — C-280/00, EU:C:2003:415.

I – **Dejansko stanje**

4. Dejansko stanje spora, kot izhaja iz izpodbijane sodbe, je mogoče opisati tako:

„1 Ukrepi, ki so predmet te zadeve, zajemajo spremembe, uvedene leta 1996, v zvezi z ureditvijo stroškov tožeče stranke, tj. podjetja Orange, takrat imenovanega France Télécom, kar zadeva plačila pokojnin za njegove zaposlene s statusom javnih uslužbencev.

2 Ta ureditev, ki je bila vzpostavljena leta 1990 ob ustanovitvi podjetja France Télécom kot podjetja, ki je ločeno od državne uprave, z zakonom št. 90-568 z dne 2. julija 1990 o organizaciji javnih poštnih in telekomunikacijskih storitev (JORF z dne 8. julija 1990, str. 8069, v nadaljevanju: zakon iz leta 1990), je bila spremenjena z zakonom št. 96-660 z dne 26. julija 1996 o državnem podjetju France Télécom (JORF z dne 26. julija 1996, str. 11.398, v nadaljevanju: zakon iz leta 1996). Nova ureditev je bila uvedena ob ustanovitvi podjetja France Télécom kot delniške družbe in kotiranju na borzi ter odprtju njegovega kapitala za investicije na eni strani ter popolnem odprtju trgov, na katerih je delovalo, v Franciji in drugih državah članicah Evropske unije za konkurenco na drugi strani.

3 Kar zadeva obveznosti v zvezi s financiranjem dajatev za socialno varnost zaposlenih s statusom javnega uslužbenca, se je z zakonom iz leta 1996 spremenila protidajatev, ki jo je moralo podjetje France Télécom v skladu s členom 30 zakona iz leta 1990 vplačati v državno blagajno za obračunavanje in izplačevanje pokojnin javnim uslužbencem podjetja s strani države (v nadaljevanju: sporni ukrep).

4 Zakon iz leta 1990 je določal, da mora podjetje France Télécom v državno blagajno v zameno za obračunavanje in izplačevanje pokojnin, odobrenih javnim uslužbencem podjetja, vplačati znesek odtegljaja od plače javnih uslužbencev, katerega stopnja je določena v členu L61 francoskega zakonika o civilnih in vojaških pokojninah, in dopolnilni prispevek, ki omogoča celotni prevzem pokojninskih izdatkov, ki so priznani ali ki jih bo moralo priznati svojim upokojenim javnim uslužbencem.

5 Podjetje France Télécom je bilo tudi vključeno v tako imenovani ureditvi ‚nadomestil' in ‚čezmernih nadomestil', ki predvidevata prenose za zagotavljanje ravnovesja med pokojninskimi sistemi javnih uslužbencev drugih javnih subjektov.

6 Z zakonom iz leta 1996 je bila protidajatev iz člena 30 zakona iz leta 1990 spremenjena po postopku, navedenem v nadaljevanju. Prvič, podjetju France Télécom je bilo naloženo vplačilo odtegljaja od plače javnih uslužbencev, katerega znesek je ostal nespremenjen v primerjavi z zakonom iz leta 1990. Drugič, zanj je začela veljati obveznost plačevanja ‚odvezujočega prispevka delodajalca', ki je nadomestil predhodni prispevek delodajalca. Ta novi prispevek je bil osnovan na ‚pravični in konkurenčni stopnji', ki temelji na izenačitvi višine obveznih prispevkov za socialno varnost in davkov na osnovi plač za podjetje France Télécom in druga podjetja v telekomunikacijskem sektorju, za katera velja splošna pravna ureditev dajatev za socialno varnost, za tveganja, ki so skupna osebam, zaposlenim v skladu z zasebnim pravom, in javnim uslužbencem, pri čemer so izključena tveganja, ki zaposlenim v skladu z zasebnim pravom in javnim uslužbencem niso skupna (zlasti brezposelnost in terjatve zaposlenih v primeru prisilne poravnave ali stečaja podjetja). Tretjič, za podjetje France Télécom je začela veljati obveznost plačevanja ‚izrednega pavšalnega prispevka', ki je bil z zakonom št. 96-1181 z dne 31. decembra 1996 o finančnem zakonu za leto 1997 (JORF z dne 31. decembra 1996, str. 19.490) določen na 37,5 milijarde FRF (enakovredno 5,7 milijarde EUR). Zadnjenavedeni prispevek je vključeval znesek letnih rezervacij (3,6 milijarde EUR), ki jih je oblikovalo podjetje France Télécom do leta 1996, da bi pokrilo tedaj predvidene prihodnje stroške za pokojnine javnih uslužbencev, na eni strani in dodatni znesek (2,1 milijarde EUR) na drugi stani.

7 Poleg tega je bilo z zakonom iz leta 1996 podjetje France Télécom izključeno s področja uporabe ureditev nadomestil in čezmernih nadomestil.

[…]

9 Komisija je Francosko republiko z dopisom z dne 20. maja 2008 obvestila o svoji odločitvi, da bo v zvezi z zadevno pomočjo začela postopek iz člena 108(2) PDEU (v nadaljevanju: sklep o začetku postopka). Francoska republika je svoje pripombe predložila 18. julija 2008.

[…]

12 Komisija je 20. decembra 2011 sprejela [sporni] sklep, s katerim je zadevno pomoč pod nekaterimi pogoji razglasila za združljivo z notranjim trgom.

13 Komisija je v [spornem] sklepu ugotovila, da sporni ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

14 Komisija je zlasti kar zadeva presojo gospodarske prednosti ugotovila, da sporni ukrep podjetju France Télécom zagotavlja gospodarsko prednost, saj so državi zaradi znižanja protidajatve, ki jo je to podjetje plačevalo prej, naloženi novi in visoki stroški v zvezi z obračunavanjem in izplačevanjem pokojnin, odobrenih javnim uslužbencem podjetja France Télécom.

15 V zvezi s tem je Komisija, prvič, v točki 105 obrazložitve [spornega] sklepa izračunala znesek zadevne pomoči kot letno razliko med odvezujočim prispevkom delodajalca, ki ga plača podjetje France Télécom v skladu z zakonom iz leta 1996, in stroški, ki bi jih plačalo v skladu z zakonom iz leta 1990, ter, drugič, v točki 113 obrazložitve [spornega] sklepa ugotovila, da se je s plačilom izrednega pavšalnega prispevka znižal znesek pomoči, do katere je bilo upravičeno podjetje France Télécom.

16 Komisija je ugotovila tudi, da je sporni ukrep selektiven, saj zadeva izključno podjetje France Télécom ter izkrivlja ali bi lahko izkrivljal konkurenco, ker omogoča zmanjšanje obveznosti v bilanci stanja tega podjetja, ki je zato lahko razširilo svojo dejavnost na trgih telekomunikacijskih storitev v Franciji in drugih državah članicah, ki so se postopoma odpirali za konkurenco.

17 Komisija je nato izvedla oceno združljivosti spornega ukrepa z notranjim trgom v smislu člena 107(3)(c) PDEU, pri čemer je ugotovila, da ta ni skladen z načelom sorazmernosti, ker ne omogoča vzpostavitve enakih konkurenčnih pogojev. Po mnenju Komisije protidajatev, ki jo je podjetje France Télécom plačevalo državi, ni bila enakovredna vsem prispevkom za socialno varnost, ki so bremenili proračun njegovih konkurentov.

18 Zato je Komisija določila, da se za združljivost zadevne pomoči z notranjim trgom, da bi bilo izpolnjeno merilo skladnosti s skupnim interesom iz člena 107(3) PDEU, odvezujoči prispevek delodajalca, ki ga plača podjetje France Télécom, izračuna in odmeri tako, da je višina vseh obveznih prispevkov za socialno varnost in davkov na osnovi plač enaka za podjetje France Télécom in druga podjetja v telekomunikacijskem sektorju, za katera velja splošno pravo dajatev za socialno varnost, pri čemer se upoštevajo tudi tveganja, ki niso skupna osebam, zaposlenim v skladu z zasebnim pravom, in javnim uslužbencem podjetja France Télécom. Podjetje France Télécom je moralo ta prispevek plačati od dne, ko je bil znesek izrednega pavšalnega prispevka, ki je bil kapitaliziran po diskontni stopnji na podlagi sporočila Komisije o metodi določanja referenčnih obrestnih mer in diskontnih stopenj (UL 1996, C 232, str. 10, v nadaljevanju: sporočilo o referenčnih obrestnih merah), izenačen z zneskom prispevkov in dajatev, ki bi jih moralo podjetje France Télécom plačevati v skladu s členom 30 zakona iz leta 1990.

19 Izrek [spornega] sklepa se glasi:

‚*Člen 1*

Državna pomoč, ki izhaja iz znižanja protidajatve, ki jo je treba plačati državi za obračunavanje in izplačevanje pokojnin, ki so na podlagi zakonika o civilnih in vojaških pokojninah izplačane javnim uslužbencem podjetja France Télécom v skladu [z zakonom iz leta 1996], ki spreminja [zakon iz leta 1990], je združljiva z notranjim trgom, če so izpolnjeni pogoji iz člena 2.

Člen 2

Odvezujoči prispevek delodajalca, ki ga mora plačati podjetje France Télécom v skladu s členom 30(c) [zakona iz leta 1990], se izračuna in odmeri tako, da je višina [vseh] prispevkov za socialno varnost in davkov [na osnovi plač] enaka za podjetje France Télécom in druga podjetja v telekomunikacijskem sektorju, za katera velja splošno pravo dajatev za socialno varnost.

Za izpolnitev tega pogoja mora Francoska republika najpozneje sedem mesecev po priglasitvi [vročitvi] tega sklepa:

(a) spremeniti člen 30[…] [zakona iz leta 1990] ter zakone in druge predpise, sprejete v zvezi z izvajanjem tega zakona, da osnova za izračun in odmera odvezujočega prispevka delodajalca, ki ga mora plačati podjetje France Télécom, ne bosta omejena le na tveganja, skupna osebam, zaposlenim v skladu z zasebnim pravom, in javnim uslužbencem, ampak da bodo vključena tudi tveganja, ki tem osebam niso skupna;

(b) podjetju France Télécom naloži plačilo odvezujočega prispevka delodajalca, ki se izračuna v skladu s postopkom iz točke (a), ob upoštevanju tveganj, ki so skupna osebam, zaposlenim v skladu z zasebnim pravom, in javnim uslužbencem, ter tveganj, ki tem osebam niso skupna, pri čemer mora zadevno podjetje ta prispevek plačati od dne, ko so zneski izrednega prispevka, uvedenega z zakonom [iz leta 1996], ki so bili kapitalizirani po diskontni stopnji na podlagi [sporočila o referenčnih obrestnih merah], ki se uporablja v zadevnem primeru, izenačeni z zneskom prispevkov in dajatev, ki bi jih moralo podjetje France Télécom še naprej plačevati v skladu s členom 30 prvotne različice [zakona iz leta 1990].‘“

II – **Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba**

5. Podjetje Orange je 22. avgusta 2012 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložilo tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa.

6. Podjetje Orange je v podporo tožbi navedlo štiri razloge. Prvi tožbeni razlog se je nanašal na napačno uporabo prava in napako pri presoji ter na kršitev obveznosti obrazložitve, saj je Komisija menila, da je sporni ukrep državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Drugi, podredni tožbeni razlog se je nanašal na napačno uporabo prava in napako pri presoji pri preučevanju združljivosti spornega ukrepa z notranjim trgom. Tretji, prav tako podredni tožbeni razlog se je nanašal na napako pri presoji in kršitev obveznosti obrazložitve pri presoji obdobja, v katerem je pomoč, opredeljena v spornem sklepu, nevtralizirana z izrednim pavšalnim prispevkom. Četrti tožbeni razlog se je nanašal na kršitev postopkovnih pravic.

7. Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi to tožbo v celoti zavrnilo in podjetju Orange naložilo plačilo stroškov.

8. Zoper izpodbijani sklep je v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 2. marca 2012 tožbo vložila tudi Republika Francija v zadevi T-135/12,. Vendar zoper sodbo, izrečeno v tej zadnji zadevi,[5] v kateri je bila navedena tožba prav tako zavrnjena, Republiki Franciji pa je bilo naloženo plačilo stroškov, ni bila vložena pritožba.

III – **Predlogi strank in postopek pred Sodiščem**

9. Podjetje Orange Sodišču predlaga, naj:

— razveljavi izpodbijano sodbo;

— dokončno vsebinsko odloči o zadevi in ugodi njegovim predlogom, navedenim na prvi stopnji;

— podredno, zadevo vrne v ponovno odločanje Splošnemu sodišču;

— Komisiji naloži plačilo vseh stroškov.

10. Komisija Sodišču predlaga, naj:

— pritožbo zavrne;

— pritožniku naloži plačilo stroškov.

11. Stranki sta stališča predstavili pisno in ustno na obravnavi 3. decembra 2015.

IV – **Analiza pritožbe**

12. Pritožnik v podporo pritožbi navaja tri razloge, ki se nanašajo na to, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji obstoja državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, pri presoji združljivosti spornega ukrepa z notranjim trgom in pri presoji obdobja, v katerem je pomoč, opredeljena v spornem sklepu, nevtralizirana z izrednim pavšalnim prispevkom.

13. Zaradi zapletenosti vprašanj, ki se postavljajo v okviru prvega pritožbenega razloga, se bom pri analizi osredotočil na ta pritožbeni razlog, saj preostala uveljavljana pritožbena razloga po mojem mnenju ne povzročata posebnih težav.

A – *Uvodne ugotovitve o ozadju priprave in naravi spornih ukrepov*

14. Kot sem navedel v uvodu v te sklepne predloge, se ta zadeva nanaša na zelo posebne nacionalne ukrepe izravnave ki so odobreni v okviru reforme statusa podjetja France Télécom po njegovi privatizaciji.

15. Da bi lahko dobro obravnaval vprašanja, ki so mi predložena, se mi zdi koristno, da spomnim na nekaj dejstev ter podam nekatera pojasnila v zvezi z naravo spornih ukrepov in ozadjem njihove priprave.

16. V skladu z zakonom iz leta 1990 je podjetje France Télécom postalo javni operater s statusom pravne osebe, medtem ko je pred tem skupaj s podjetjem La Poste tvorilo generalni direktorat francoskega ministrstva za pošto in telekomunikacije.

5 — Sodba Francija/Komisija (T-135/12, EU:T:2015:116).

17. Ne glede na to spremembo statusa je še naprej zaposlovalo osebe s statusom javnega uslužbenca, in sicer do leta 1997.

18. V skladu s predhodno proračunsko prakso financiranja pokojnin nekdanjih javnih uslužbencev, zaposlenih v podjetju France Télécom, je zakon iz leta 1990 v členu 30 določal, prvič, da pokojnine, odobrene javnim uslužbencem v podjetju France Télécom obračuna in izplača država, in drugič, da mora podjetje France Télécom v kot protidajatev v državno blagajno poleg zneska odtegljaja od plače svojih javnih uslužbencev vplačati tudi „dopolnilni prispevek“, ki omogoča celotni prevzem pokojninskih izdatkov, povezanih z upokojenimi javnimi uslužbenci podjetja.

19. Dopolnilni prispevek, poimenovan prispevek „delodajalca“, ki ga je moralo izplačevati podjetje France Télécom, je bil določen glede na razliko med skupnim zneskom pokojnin, ki jih je izplačevala francoska država, in deležem, ki so ga plačevali zaposleni javni uslužbenci od svojih plač.

20. Drugače povedano, podjetje France Télécom je moralo kriti vse stroške pokojnin svojih upokojenih javnih uslužbencev (vključno z nekdanjimi javnimi uslužbenci ministrstva za pošto in telekomunikacije), pri čemer so se odšteli odtegljaji od plače zaposlenih javnih uslužbencev.

21. Opozoriti je treba, da je podjetje France Télécom stroške, povezane s pokojninami, dejansko računovodsko knjižilo na podlagi plačanih prispevkov. Ker je bilo glede na pričakovan razvoj na področju pokojnin, ki jih je treba plačati nekdanjim javnim uslužbencem, jasno, da se bodo ti stroški povečali, je podjetje France Télécom v svoje računovodske izkaze vključilo tudi letno rezervacijo za razporeditev ocenjenega učinka povečanja vplačil v prihodnje za obdobje 30 let. Do leta 1996 je znesek tako oblikovane rezervacije znašal približno 3,6 milijarde EUR. [6]

22. Podjetje France Télécom je z zakonom iz leta 1996 spremenilo svoj status v delniško družbo francoskega prava. Čeprav to podjetje od leta 1997 ni več na novo zaposlovalo javnih uslužbencev, je bila v njem še vedno zaposlena že oblikovana skupina javnih uslužbencev, ki so ohranili svoj status in jamstva, vključno s pogoji zaposlovanja, ki so bili enaki pogojem zaposlovanja javnih uslužbencev.

23. Znesek iz naslova odtegljaja od plače zaposlenih javnih uslužbencev v podjetju France Télécom se je z njihovim upokojevanjem zmanjševal, s temi upokojitvami pa so se istočasno povečevali izdatki, povezani z navedenimi pokojninami, tako da bi se dopolnilni prispevek neizogibno nenehno zviševal (dokler ne bi število umrlih upokojencev preseglo števila na novo upokojenih).

24. V teh okoliščinah se je francoski zakonodajalec odločil spremeniti ureditev financiranja pokojnin javnih uslužbencev v podjetju France Télécom.

25. V skladu z zakonom iz leta 1996 mora to odtlej plačevati samo odvezujoči prispevek, ki omogoča izenačitev prispevkov za socialno varnost na osnovi plač med podjetjem France Télécom in drugimi podjetji v telekomunikacijskem sektorju za tveganja, ki so skupna osebam, zaposlenim v skladu s splošno pravno ureditvijo, in javnim uslužbencem. To pomeni, da je finančno breme podjetja France Télécom omejeno na plačevanje prispevka, medtem ko stroške, povezane z izplačevanjem pokojnin njegovih nekdanjih javnih uslužbencev, krije država. Posledica tega je tudi, da podjetju France Télécom ni treba plačevati nekaterih prispevkov, ki jih plačujejo njegovi konkurenti za zavarovanje tveganj, ki zaposlenim in javnim uslužbencem niso skupna, zlasti kar zadeva brezposelnost in terjatve zaposlenih v primeru prisilne poravnave ali stečaja podjetja.

6 — Glej točko 19 obrazložitve spornega sklepa.

26. Nazadnje je treba poudariti, da se je reforma financiranja pokojnin podjetja France Télécom začela v času povečane liberalizacije telekomunikacijskih trgov na evropski ravni in je torej potencialno vplivala na trg, ki se je postopno odpiral konkurenci. Komisija je tako v točki 49 obrazložitve spornega sklepa navedla, da s zdi, da je bila „želja po spodbujanju širjenja podjetja France Télécom na še druge evropske trge poleg francoskega trga podlaga za zakon iz leta 1996 in odprtje podjetja zasebnemu kapitalu, kot izhaja iz izjav med razpravo o projektu [predlogu]“.

B – *Prvi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji pogojev, ki morajo biti izpolnjeni, da se sporni ukrep šteje za „državno pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU*

27. Pritožnik s prvim pritožbenim razlogom izpodbija opredelitev spornega ukrepa kot „državno pomoč“ z več vidikov, ki delno sovpadajo. Naj zlasti poudarim, da je problematika opredelitve gospodarske prednosti v smislu člena 107(1) PDEU, ki je predmet prvega dela prvega pritožbenega razloga, tesno povezana s problematiko selektivnosti zadevnega ukrepa, ki je obravnavana v drugem delu tega pritožbenega razloga, in da bi bilo mogoče ta vprašanja preučiti kot celoto.

28. Kljub tej ugotovitvi se mi je zdelo primerneje, da zaradi berljivosti pri odgovoru na prvi pritožbeni razlog čim bolj upoštevam strukturo trditev pritožnika.

1. Prvi del pritožbenega razloga: trditev, da je Splošno sodišče pri presoji obstoja prednosti napačno uporabilo pravo

a) Trditve pritožnika

29. Podjetje Orange v bistvu trdi, da je Splošno sodišče večkrat napačno uporabilo pravo pri presoji obstoja prednosti v smislu člena 107(1) PDEU v korist podjetja France Télécom. Po njegovem mnenju je bil namen spornega ukrepa, to je zmanjšanja prispevkov za pokojnine, ki jih mora vplačati podjetje France Télécom, na podlagi zakona iz leta 1996, zagotoviti izravnavo za to, kar opredeljuje kot „strukturno pomanjkljivost“. Ta pomanjkljivost naj bi bila posledica zakona iz leta 1990, zaradi katerega so nastali veliki stroški v zvezi s financiranjem pokojnin nekdanjih javnih uslužbencev v podjetju v primerjavi s stroški drugih konkurenčnih gospodarskih subjektov. Učinek spornega ukrepa naj torej ne bi bil izboljšanje njegovega konkurenčnega položaja glede na konkurenčna podjetja.

30. Podjetje Orange je svoje trditve shematično navedlo v treh točkah.

31. Prvič, to podjetje trdi, da je Splošno sodišče v točkah 42 in 43 izpodbijane sodbe napačno presodilo, da izravnalna narava spornega ukrepa ne omogoča njegove izključitve iz opredelitve državne pomoči, razen v primerih, ko je treba zadevno državno intervencijo obravnavati kot plačilo v zameno za storitve, ki so jih opravila podjetja, ki jim je bilo naloženo opravljanje storitev v splošnem ekonomskem interesu, zaradi izpolnjevanja obveznosti javne službe, v skladu z načeli iz sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg.[7] V zvezi s tem meni, da je razlaga nekaterih sodb Sodišča[8] in Splošnega sodišča[9] v izpodbijani sodbi napačna.

32. Drugič, podjetje Orange meni, da je – v nasprotju z ugotovitvami Splošnega sodišča v točkah 39 in 41 izpodbijane sodbe – sodba Enirisorse[10] trdna opora za njeno stališče, ki temelji na obstoju strukturne pomanjkljivosti.

7 — C-280/00, EU:C:2003:41.

8 — Sodba Comitato „Venezia vuole vivere“ in drugi/Komisija (C-71/09 P, C-73/09 P in C-76/09 P, EU:C:2011:368, točke od 90 do 92).

9 — Sodba British Telecommunications in BT Pension Scheme Trustees/Komisija (T-226/09 in T-230/09, EU:T:2013:466, točka 71).

10 — C-237/04, EU:C:2006:197.

33. Tretjič in zadnjič, podjetje Orange trdi, da je Splošno sodišče v točki 41 izpodbijane sodbe napačno opredelilo referenčni okvir, to je „tipski“ položaj, ki omogoča opredelitev položaja, ki je običajno podan. V obravnavanem primeru bi bilo treba za referenčno merilo uporabiti ureditev, ki se uporablja za konkurenčna podjetja kar zadeva prispevke za financiranje pokojnin svojih zaposlenih, in ne ureditve, ki izhaja iz položaja, v katerem bi bilo podjetje France Télécom, če bi še vedno veljal zakon iz leta 1990.

b) Presoja

34. Pred natančnejšo obravnavo različnih vidikov pritožnikovih trditev, ki se pravzaprav nanašajo na isto problematiko, je treba opozoriti, da se v skladu z ustaljeno sodno prakso za pomoč štejejo med drugim ukrepi, ki v različnih oblikah zmanjšujejo stroške, ki običajno bremenijo proračun podjetja, ter so torej, ne da bi bile subvencije v strogem pomenu besede, enake narave in imajo enake učinke. [11] Sodišče je zlasti navedlo, da stroški, povezani s plačami njihovih zaposlenih, že po naravi bremenijo proračun podjetij, ne glede na to, ali ti stroški izhajajo ali ne iz zakonskih obveznosti ali kolektivnih pogodb. [12]

35. Iz prav tako ustaljene sodne prakse še izhaja, da je pojem „prednosti“, nujno povezan z opredelitvijo ukrepa kot državno pomoč, objektiven, ne glede na namene avtorjev zadevnega ukrepa. Tako narava ciljev državnih ukrepov in razlogi zanje nikakor ne vplivajo na njihovo opredelitev kot državno pomoč. Člen 107(1) PDEU državnih ukrepov namreč ne razlikuje glede na vzroke ali cilje, ampak jih opredeljuje glede na njihove učinke. [13]

36. Pritožnik v okviru tega dela pritožbenega razloga [14] presenetljivo ni izrecno izpodbijal izhodišča presoje Splošnega sodišča, kot je bilo navedeno v točki 37 izpodbijane sodbe. V tej točki je navedeno, da „v obravnavani zadevi ni sporno, da se je z zakonom iz leta 1996, s katerim so se zmanjšali prispevki za socialno varnost, uvedeni z zakonom iz leta 1990, izboljšal pravni položaj podjetja France Télécom glede na predhodno ureditev in se je torej načeloma ustvarila prednost v njegovo korist“.

37. Vseeno se v obravnavanem primeru postavlja vprašanje, ali se je Splošno sodišče tako ali drugače zmotilo glede metodologije opredelitve prednosti s tem, da je potrdilo pristop, ki ga je Komisija uporabila v spornem sklepu. Kljub razmeroma tehnični naravi zadevnih ukrepov je treba v okviru pritožbe preveriti izbiro upoštevnega referenčnega okvira, ključnega za ugotovitev gospodarske prednosti, ki naj bi jo pridobilo podjetje France Télécom, in torej za opredelitev teh ukrepov kot „državne pomoči“ v smislu člena 107(1) PDEU. [15]

38. V zvezi s tem opozarjam, da je Komisija kot „običajno ureditev“, to je referenčno ureditev, od katere odstopa sporni ukrep, sprejet leta 1996, uporabila ureditev, ki velja za pokojnine javnih uslužbencev v podjetju France Télécom od njegove privatizacije leta 1990. Splošno sodišče je to odločitev potrdilo v točki 37 in naslednjih izpodbijane sodbe.

39. Po mojem mnenju je ni treba grajati.

11 — Sodbi France Télécom/Komisija (C-81/10 P, EU:C:2011:811, točka 16 in navedena sodna praksa) in Eventech (C-518/13, EU:C:2015:9, točka 33 in navedena sodna praksa).

12 — Sodba Belgija/Komisija (C-5/01, EU:C:2002:754, točka 39).

13 — Sodbi France Télécom/Komisija (C-81/10 P, EU:C:2011:811, točka 17 in navedena sodna praksa) in BVVG (C-39/14, EU:C:2015:470, točka 52 in navedena sodna praksa).

14 — Po drugi strani pa je Splošnemu sodišču v okviru tretjega dela prvega pritožbenega razloga očital, da se je zadovoljilo z ugotovitvijo, da je zakon iz leta 1996 izboljšal finančni položaj podjetja France Télécom, „ne da bi preučilo sedanji ali potencialni učinek na zadevni trg“.

15 — In to čeprav se nekateri deli trditev podjetja Orange zdijo podobni bodisi preprostim ponovitvam trditev, ki so bile že navedene pred Splošnim sodiščem, bodisi presoji in opredelitvi dejstev Splošnega sodišča.

40. Prvič, kar zadeva trditev, izpeljano iz sodbe Enirisorse,[16] je treba poudariti, da ukrepa v skladu s to sodbo sicer ni mogoče opredeliti kot državno pomoč, kadar zgolj preprečuje bremenitev proračuna upravičenca do tega ukrepa s stroški, ki jih v običajnih razmerah ne bi bilo, vendar pa je treba še izkazati, da je sporni ukrep povezan s predhodnim državnim ukrepom in namenjen izničenju njegovih učinkov. Ta sodba ni namenjena potrjevanju kakršne koli teorije strukturne pomanjkljivosti, ampak se nanaša, kot je pravilno navedlo Splošno sodišče, na čisto poseben primer ureditve, ki dvakrat odstopa od splošne pravne ureditve.

41. Poudariti je namreč treba, da se je sodba Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197) nanašala na zelo poseben državni ukrep v zvezi s splošnim civilnopravnim pravilom, ki je delničarjem le v taksativno navedenih primerih omogočalo izstop iz družbe z izplačilom njihovih delnic. Italijanski zakonodajalec je z odstopanjem od tega splošnega pravila določil, da lahko izključno delničarji podjetja Sotacarbo v določenem številu primerov izstopijo in so hkrati upravičeni do navedenega izplačila. Ta odstopajoča pravica je bila spremenjena z zakonom, sprejetim nekaj let pozneje, ki je določal, da se delničarjem podjetja Sotacarbo, med katerimi je bila družba Enirisorse, ki uporabijo pravico do izstopa, ne izplača več znesek njihovih delnic. Namen zadnjenavedenega ukrepa je bil ravno izničiti prednost, ki bi jo navedeni delničarji pridobili z uporabo navedene ureditve, tako da jim je bila naložena obveznost, da se za uveljavitev izjemne pravice do izstopa odpovejo vsem pravicam do premoženja družbe in plačajo še neporavnane kapitalske deleže. Z ukrepom se je tako preprečilo, da bi bil zaradi uporabe izjemne ureditve proračun zadevne družbe obremenjen s stroški, to je izplačilom delnic družbam delničarkam, ki jih ureditev, ki bi se za družbo običajno uporabljala, ne določa.

42. V tej zadevi je pragmatična rešitev Sodišča temeljila na dejstvu, da je bil sporni ukrep tesno povezan z odstopajočo ureditvijo, ki se je predhodno uporabljala. S tem ukrepom, ki je zgolj izničil prednost, ki je bila družbi Enirisorse predhodno odobrena v obliki izjemne pravice do izstopa, torej ni bila podeljena gospodarska prednost v korist podjetja Sotacarbo.[17]

43. V obravnavanem primeru ni tako.

44. Podjetje France Télécom je moralo v skladu z zakonom iz leta 1990 namreč plačevati poseben prispevek, ki se jasno razlikuje od prispevka, ki ga določa splošna ureditev pokojninskega prava, vendar pa ga ni mogoče obravnavati kot prispevek, ki odstopa od splošne pravne ureditve, saj za prispevke za pokojnine javnih uslužbencev prej ni veljala splošna ureditev za pokojninske prispevke. Sistem za financiranje pokojnin javnih uslužbencev namreč izhaja iz ureditve, ki je pravno drugačna in jasno ločena od ureditve, ki se uporablja za osebe, zaposlene v skladu z zasebnim pravom, kot so zaposleni konkurentov podjetja France Télécom.

45. Zlasti se ne zdi, da bi za prispevke v zvezi s stroški pokojnin javnih uslužbencev veljala splošna ureditev za pokojninske prispevke, na podlagi česar bi bilo mogoče sklepati, da v obravnavanem primeru ta predstavlja ureditev, ki se običajno uporablja. V nasprotju s tem, kar trdi podjetje Orange, namen spornega ukrepa ni preprečiti bremenitve podjetja France Télécom s stroški, ki v običajnih razmerah ne bi smeli bremeniti njegovega proračuna. V obravnavanem primeru ni mogoče utemeljeno trditi, da se je z ureditvijo, ki se je uporabljala od leta 1996, poskušalo popraviti položaj podjetja France Télécom, ki naj bi bilo zaradi posebne ureditve izpostavljeno dodatnim stroškom, ki so se jim konkurenčna podjetja, za katera se je uporabljala splošna pravna ureditev, v običajnih tržnih razmerah izognila.

16 — C-237/04, EU:C:2006:197, točke od 43 do 49.

17 — Sklepni predlogi generalnega pravobranilca M. Poiaresa Madura v zadevi Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:21, točka 32).

46. Drži sicer, da se kot „državna pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU opredelijo ukrepi, dodeljeni iz državnih sredstev, ki upravičeno podjetje postavljajo *v ugodnejši finančni položaj od položaja njegovih konkurentov* ali ki jih je treba obravnavati kot *gospodarsko prednost, ki je upravičeno podjetje v običajnih tržnih razmerah ne bi dobilo*.[18]

47. Sklicevanje na *običajne tržne razmere* in/ali *položaj drugih konkurentov* se mi zdi smiselno, le če je zaželeno primerjalno preučevanje ob upoštevanju posameznega zadevnega ukrepa, ki ga ni mogoče analizirati kot „pozitivno dajatev“ ali kot ukrep, ki je enakovreden takšni dajatvi. Drugače povedano, ta sodna praksa ne more biti upoštevna, če je *ad hoc* narava zadevnega ukrepa, ki je v obravnavanem primeru samoumevna glede na spremembo statusa podjetja France Télécom, jasno razvidna. Poleg tega opažam določeno neskladje med trditvama, da se podjetje France Télécom zaradi zakona iz leta 1990 sooča s strukturno pomanjkljivostjo, ki ga na nek način postavlja v čisto poseben položaj, na eni strani in da je treba obstoj gospodarske prednosti oceniti ob upoštevanju „običajnih tržnih razmer“ na drugi strani.

48. Drugič, trditev podjetja Orange, ki se bolj splošno nanaša na to, da je bil namen spornega ukrepa odpraviti strukturno pomanjkljivost ali omejitev podjetja, ni nič bolj prepričljiva.

49. Sodišče je namreč pojasnilo, da okoliščina, da poskuša država članica z enostranskimi ukrepi pogoje konkurence v določenem gospodarskem sektorju približati tistim v drugih državah članicah, tem ukrepom ne more odvzeti narave pomoči.[19]

50. Ta sodna praksa neposredno dopolnjuje pravilo, v skladu s katerim se za opredelitev ukrepa kot državno pomoč ne upoštevajo njegovi vzroki ali cilji, saj so pomembni le njegovi učinki. Poleg tega menim, da dejstvo, da poskuša državni organ z odrejanjem posebnih ukrepov izravnati nalaganje posebnih stroškov, ki so posledica spremembe statusa danega subjekta, vendar niso povezani z izpolnjevanjem obveznosti javne službe v okoliščinah iz sodbe Altmark Trans in Regierungspräsidium Magdeburg,[20] tem ukrepom ne more odvzeti narave gospodarske prednosti, ki jo je mogoče opredeliti kot „državno pomoč“ v smislu člena 107(1) PDEU. Čeprav ni mogoče zanikati, da se je Splošno sodišče ob nekaterih priložnostih od tega pravila res oddaljilo, sta navedeni zadevi,[21] kolikor vem, edina taka primera[22] in ju Sodišče v nobenem primeru ni potrdilo[23].

51. Trdno oporo tej sodni praksi predstavlja tudi dejstvo, da se izravnava strukturnih pomanjkljivosti po potrebi lahko upošteva v okviru preučevanja združljivosti danega ukrepa državne pomoči – na primer ukrepov v obliki regionalnih[24] ali okoljskih pomoči[25] – z notranjim trgom v skladu s členom 107(3) PDEU.

52. Kot sem že predhodno poudaril, kar zadeva podlago za sporni ukrep, nikakor nisem prepričan, da je podjetje France Télécom zaradi sprejetja zakona iz leta 1990 utrpelo strukturno ali konkurenčno pomanjkljivost v pravem pomenu besede, to je pomanjkljivost, ki naj bi jo odpravili z zakonom iz leta 1996.

18 — Glej v tem smislu sodbi Libert in drugi (C-197/11 in C-203/11, EU:C:2013:288, točka 83 in navedena sodna praksa) in Francija/Komisija (C-559/12 P, EU:C:2014:217, točka 94 in navedena sodna praksa).

19 — Glej sodbo Comitato „Venezia vuole vivere“ in drugi/Komisija (C-71/09 P, C-73/09 P in C-76/09 P, EU:C:2011:368, točka 95 in navedena sodna praksa), s katero je bil s tega vidika razveljavljen kazuistični pristop, ki ga je zagovarjalo Splošno sodišče v sodbi Hotel Cipriani in drugi/Komisija (T-254/00, T-270/00 in T-277/00, EU:T:2008:537).

20 — C-280/00, EU:C:2003:41.

21 — Sodbi Danske Busvognmænd/Komisija (T-157/01, EU:T:2004:76, točka 196 in naslednje) in Hotel Cipriani in drugi/Komisija (T-254/00, T-270/00 in T-277/00, EU:T:2008:537, točka 86 in naslednje).

22 — O tem pričajo poznejše sodbe Splošnega sodišča (glej zlasti sodbo British Telecommunications in BT Pension Scheme Trustees/Komisija, T-226/09 in T-230/09, EU:T:2013:466, točka 71, in sklep Stahlwerk Bous/Komisija, T-172/14 R, EU:T:2014:558, točka 59).

23 — Glej sodbo Comitato „Venezia vuole vivere“ in drugi/Komisija (C-71/09 P, C-73/09 P in C-76/09 P, EU:C:2011:368, točke 92 in od 94 do 96).

24 — Glej zlasti v zadevi „Azori“ sodbo Portugalska/Komisija (C-88/03, EU:C:2006:511, točka 77).

25 — Glej sodbo Komisija/Nizozemska (C-279/08 P, EU:C:2011:551, točka 75 in navedena sodna praksa).

53. Zdi se mi, da je bila z zakonom iz leta 1990 uvedena čisto posebna ureditev financiranja pokojnin nekdanjih javnih uslužbencev podjetja France Télécom. V skladu s to ureditvijo je država pravzaprav še vedno edina, ki mora izplačevati pokojnine javnih uslužbencev.

54. Namen tega zakona je urediti protidajatev, ki jo mora plačati podjetje France Télécom, ker so mu dani na razpolago javni uslužbenci, to je protidajatev, za katero ni dokazano, da bi bila neugodna za to podjetje.

55. Kot je ugotovila Komisija v točki 104 obrazložitve spornega sklepa, ne da bi pritožnik to na prvi stopnji resno izpodbijal, stroški, ki jih podjetju France Télécom ni treba plačevati, niso bili niti novi, saj je bila v zakonu iz leta 1990 povzeta predhodna proračunska praksa, niti nepredvideni, saj je podjetje za ta namen oblikovalo rezervacije, niti niso pomenili odstopanja od splošne pravne ureditve na področju socialne varnosti, saj ta ne velja za protidajatev, ki jo plačuje podjetje France Télécom.

56. Dejstvo, da se je finančna obveznost, ki je bila podjetju France Télécom naložena v skladu z zakonom iz leta 1990, pozneje zaradi upadajočega števila javnih uslužbencev, ki jih podjetje zaposluje in plačujejo prispevek, dojemala kot neugodna in celo pretirana, ni povezano z obstojem strukturne prednosti. Ta položaj izhaja iz odločitve zakonodajalca, da se ne glede na spremembo statusa podjetja France Télécom v njem ohrani določeno število javnih uslužbencev, in sicer skupaj s prednostmi in slabostmi, povezanimi s to odločitvijo.

57. Tretjič, kot dopolnilo k tistemu, kar sem navedel zgoraj v zvezi z razlago, ki jo je treba upoštevati v zvezi s sodbo Enirisorse (C-237/04, EU:C:2006:197), moram poudariti, da izbrani referenčni okvir, to je „običajni položaj“, s katerim je treba primerjati položaj, ki izhaja iz zadevnega ukrepa, ne more biti izenačen z „ureditvijo za prispevke delodajalca za pokojnine, določene s splošno ureditvijo na področju socialne varnosti, ki se uporablja za podjetja, konkurenčna podjetju France Télécom“. Obstoja gospodarske prednosti ni mogoče analizirati glede na stroške iz naslova prispevkov splošne ureditve, ki jih nosijo konkurenti podjetja France Télécom, iz preprostega razloga, ker stroški za financiranje pokojnin svojih nekdanjih javnih uslužbencev, ki jih nosi podjetje France Télécom, niso povezani z navedenim splošnim sistemom.

58. Sprejetje zakona iz leta 1990 pomeni nadaljevanje dotlej veljavnega sistema za financiranje pokojnin. Z zakonom iz leta 1996 pa se je, nasprotno, temeljito spremenila finančna obveznost podjetja France Télécom, ki izvira iz odločitve, da javni uslužbenci, zaposleni v tem podjetju, ostanejo.

59. Nazadnje je treba zaradi obveznosti sodišča, da preuči obstoj morebitnega protislovja v obrazložitvi spornega sklepa, preučiti, ali si niso točka 97 obrazložitve spornega sklepa (v kateri je navedeno, da „dodelitev državnih uslužbencev podjetju France Télécom brez protidajatve v zvezi s pokojninami, ki se izplačajo ali se bodo izplačale, pomeni za navedeno podjetje jasno prednost“) na eni strani ter točka 102 obrazložitve istega sklepa (v kateri je navedeno, da „je referenčni položaj za presojanje položaja podjetja France Télécom položaj javnega ali zasebnega podjetja, ki zaposluje javne uslužbence, ki ohranijo svoj status“) in sklicevanje na pravično in konkurenčno stopnjo pri preučevanju združljivosti pomoči na podlagi člena 107(3)(c) PDEU na drugi strani v nasprotju.

60. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Komisija s točko 97 obrazložitve spornega sklepa želela odgovoriti na trditev, da je podjetje France Télécom zaradi zakona iz leta 1990 utrpelo strukturno pomanjkljivost.

61. Namen točke 102 obrazložitve istega sklepa je bil opraviti primerjavo s posebnim položajem podjetja La Poste v zvezi z ukrepom, ki je zelo podoben obravnavanemu primeru. Komisija je v tej točki obrazložitve poudarila zlasti, da so „določbe pokojninskega sistema za javne uslužbence podjetja France Télécom pred reformo leta 1996 enake kot v primerljivem sistemu, ki je v takratnem obdobju veljal za podjetje La Poste“.

62. Kar zadeva sklicevanje na pravično in konkurenčno stopnjo v okviru preučevanja združljivost pomoči, ta izhaja, kot je na obravnavi povsem ustrezno pojasnila Komisija, iz dejstva, da je referenčni datum za opredelitev prednosti, ki je element pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, v obravnavanem primeru drugačen od datuma, ki se upošteva pri preučitvi združljivosti pomoči na podlagi odstavka 3(c) istega člena. Prednost je treba opredeliti glede na učinke, nastale od datuma sprejetja spornega ukrepa. Nasprotno pa je preučitev združljivosti ukrepa pomoči v celoti usmerjena v prihodnje trende in zahteva postavitev v položaj optimalne liberalizacije telekomunikacijskih trgov ter odprave prednosti in omejitev, s katerimi se srečujejo nekateri tradicionalni operaterji zaradi vzpostavitve nekdanjih državnih monopolov.

63. Posledično menim, da v spornem sklepu ni protislovij v zvezi s tem in da je zato treba prvi del prvega pritožbenega razloga zavrniti.

2. Drugi del pritožbenega razloga: trditev, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji selektivnosti spornega ukrepa

64. Podjetje Orange meni, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je v točkah 52 in 53 izpodbijane sodbe razsodilo, da je sporni ukrep selektiven, ker se nanaša samo na podjetje Orange. To podjetje meni, da je individualen državni ukrep selektiven, samo če danemu podjetju daje prednost glede na druga podjetja v dejansko in pravno primerljivem položaju. Podjetje Orange meni, da Splošno sodišče v obravnavanem primeru ni moglo zgolj domnevati, da je pogoj selektivnosti izpolnjen zaradi povsem *ad hoc* narave spornega ukrepa.

65. Popolnoma sem prepričan, da je treba ta del pritožbenega razloga zavrniti.

66. Kot sem nedavno navedel v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba Komisija/MOL,[26] je preučevanje pogoja selektivnosti iz člena 107(1) PDEU smiselno, samo ko se obravnava splošni državni ukrep.

67. Zahteva selektivnosti ima namreč različno vlogo glede na to, ali je zadevni ukrep predviden kot individualna pomoč ali pa kot splošna shema pomoči. Opredelitev gospodarske prednosti pri presoji individualnega ukrepa načeloma omogoča domnevo njegove „specifičnosti“ in torej ugotovitev, da je tudi selektiven. V okviru presoje splošne sheme pa selektivnost omogoča ugotovitev, ali domnevna prednost, čeprav naslovljena na vse gospodarske subjekte, resnično in ob upoštevanju objektivnih meril, ki jih določa, koristi zgolj nekaterim vrstam podjetij ali skupin podjetij.[27]

68. Sodišče je tako pojasnilo, da v primeru individualne pomoči opredelitev gospodarske prednosti načeloma omogoča domnevo njene selektivnosti,[28] kar po mojem mnenju velja ne glede na to, ali na zadevnem trgu ali trgih obstajajo operaterji v dejansko in pravno primerljivem položaju.

69. Sporni ukrep v obravnavanem primeru, s katerim so bili zmanjšani stroški, povezani izključno s pokojninami javnih uslužbencev podjetja France Télécom, kot izhaja iz mehanizma, uvedenega z zakonom iz leta 1996, je nesporno individualen. Preučitev selektivnosti spornega ukrepa, ki jo predlaga podjetje Orange, v takih okoliščinah ni smiselna.

70. Sodna praksa, ki jo navaja pritožnik, se nanaša na splošne zakonodajne ukrepe in torej temu ne daje nobene podlage.

26 — Glej moje sklepne predloge v zadevi Komisija/MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:32, točka 47). Glej sodbo Komisija/MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:362, točka 60).

27 — Glej moje sklepne predloge v zadevi Komisija/MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:32, točke od 50 do 52).

28 — Glej sodbo Komisija/MOL (C-15/14 P, EU:C:2015:362, točka 60).

71. Najprej je namreč treba v zvezi z zadevo, v kateri je bila izrečena sodba 3M Italia,[29] poudariti, da se je pred italijanskim sodiščem izpodbijala nacionalna določba z davčnega področja,[30] zlasti z vidika prava državnih pomoči. Sodišče, ki je moralo pojasniti, ali in v kolikšni meri sporni državni ukrep izpolnjuje pogoj selektivnosti iz člena 107(1) PDEU, je razsodilo, da je treba za presojo, ali je neki ukrep, ki ga je izrecno obravnavalo kot „splošen“,[31] selektiven, preučiti, ali v okviru dane pravne ureditve ta ukrep pomeni prednost za nekatera podjetja glede na druga podjetja v dejansko in pravno primerljivem položaju. Zadnjenavedena ugotovitev še zdaleč ne podpira stališča podjetja Orange, ampak potrjuje predpostavko, da je preučitev selektivnosti ukrepa smiselna, le kadar obstaja splošni ukrep, s katerim se vzpostavi razlikovanje med podjetji, ki ne izvira „iz narave ali sistematike ureditve, v katero [spada]“.[32]

72. Enako so bile v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba Trapeza Eurobank Ergasias (C-690/13, EU:C:2015:235), vprašljive ugodnosti, ki jih je imela banka Agrotiki Trapeza tis Ellados AE (ATE) na podlagi zakona 4332/1929,[33] in sicer oprostitev nekaterih stroškov, kot so pravica do enostranske ustanovitve hipoteke na nepremičninah kmetovalcev ali drugih oseb, ki opravljajo dejavnost, povezano s kmetijsko, pravica predlagati izvršbo že na podlagi zasebne listine ter oprostitev plačila stroškov in taks pri ustanovitvi te hipoteke in predlaganju take izvršbe. V takih okoliščinah je Sodišče, ki mu je bil predložen predlog za sprejetje predhodne odločbe, da bi se ugotovilo, ali je ta nacionalni ukrep mogoče opredeliti kot „državno pomoč“ v smislu člena 87(1) ES (postal člen 107(1) PDEU), zgolj navedlo, da „[i]z spisa, predloženega Sodišču, ni razvidno, da so druge banke do take oprostitve upravičene, kar bi lahko pomenilo, da je ta ukrep selektiven“.

3. Tretji del pritožbenega razloga: trditev, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji merila vpliva na konkurenco

73. Podjetje Orange Splošnemu sodišču očita, da je napačno uporabilo pravo in ni izpolnilo obveznosti obrazložitve, ker je v točkah 63 in 64 izpodbijane sodbe ocenilo, da je merilo vpliva na konkurenco izpolnjeno, saj je bilo mogoče s finančnimi sredstvi, ki so se sprostila s spornim ukrepom, pospešiti razvoj dejavnosti podjetja Orange na trgih, ki so bili po novem odprti za konkurenco, in da naj bi podjetje Orange priznalo, da je bil navedeni ukrep nujno potreben za njegovo sodelovanje pri razvoju konkurence. Pri tem zlasti trdi, da bi moralo Splošno sodišče po pregledu presoje Komisije ugotoviti, da obstoj protikonkurenčnega učinka ni bil veljavno dokazan, saj je opredeljeni referenčni okvir vključeval le podjetje Orange, Komisija pa naj bi priznala, da je bil zadevni ukrep nujen za zagotavljanje konkurence na podlagi zaslug na trgu, ki se je odpiral za konkurenco.

74. Po mojem mnenju je treba tudi ta zadnji del prvega pritožbenega razloga zavrniti.

75. Kar zadeva očitek v zvezi z neobrazložitvijo, menim, da so v izpodbijani sodbi jasno predstavljeni razlogi, zakaj je Splošno sodišče potrdilo presojo Komisije, kar zadeva pogoj v zvezi z izkrivljanjem konkurence. Uporabljena obrazložitev je, v skladu z zahtevami, ki izhajajo iz ustaljene sodne prakse na tem področju,[34] zadevnim osebam omogočila, da so se seznanile z razlogi, na katerih temelji izpodbijana sodba, Sodišču pa, da ima na voljo dovolj elementov za izvajanje nadzora v okviru pritožbe.

29 — C-417/10, EU:C:2012:184.

30 — In sicer člen 3(2 *bis*)(b) uredbe-zakona št. 40/2010 (GURI št. 71 z dne 26. marca 2010), ki je bila s spremembami preoblikovana v zakon št. 73/2010 (GURI št. 120 z dne 25. maja 2010).

31 — Glej točko 39 sodbe.

32 — Glej točke od 40 do 43 sodbe.

33 — FEK A’ 283.

34 — Glej sodbe ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190, točka 78), Land Burgenland in drugi/Komisija (C-214/12 P, C-215/12 P in C-223/12 P, EU:C:2013:682, točka 81) in Francija/Komisija (C-559/12 P, EU:C:2014:217, točka 88).

76. Poleg tega menim, da ugotovitve Splošnega sodišča ne vsebujejo napak. Zlasti dejstvo, ki ga priznava tudi podjetje Orange, da je bilo mogoče s finančnimi sredstvi, ki so se sprostila s tem ukrepom in katerih diskontirani znesek je leta 1996 znašal več kot 13 milijard EUR, pospešiti razvoj pritožnikovih dejavnosti, kaže prav to, da je ta ukrep vsaj potencialno vplival na konkurenco in to ne glede na to, kakšen je bil njegov cilj, ki je bil lahko tudi v skupnem interesu.

77. Ob upoštevanju vsega navedenega predlagam, naj se prvi pritožbeni razlog zavrne.

C – *Drugi pritožbeni razlog: trditev, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji združljivosti spornega ukrepa z notranjim trgom*

1. Prvi del pritožbenega razloga: trditev, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva in kršilo obveznost obrazložitve pri presoji namena izrednega pavšalnega prispevka

78. Podjetje Orange meni, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva, ki so mu bila predložena, in kršilo obveznost obrazložitve, ker je v točkah 93 in 94 izpodbijane sodbe ocenilo, da besedilo člena 30 zakona iz leta 1990, ki je bilo spremenjeno s členom 6 zakona iz leta 1996, ne nasprotuje razlagi, v skladu s katero izredni pavšalni prispevek ni prispevek za socialno varnost, ampak ima druge cilje, ter da torej Komisija ni napačno uporabila prava, ker je menila, da neupoštevanja tveganj, ki niso skupna, v odvezujočem prispevku delodajalca, ni mogoče nadomestiti z navedenim prispevkom.

79. Menim, da tega dela trditev pritožnika ni mogoče sprejeti.

80. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je treba v obravnavani zadevi pri nadzoru nad izkrivljanjem dejstev – ki ga je treba kot izjemo od načela, po katerem Sodišče, ki mu je predložena pritožba, ni pristojno preverjati dejstev, razumeti ozko – ugotoviti, ali iz listin očitno izhaja, da je Splošno sodišče spremenilo obseg, ki ga je treba pripisati zakonu iz leta 1996.[35]

81. Natančneje, ugotoviti je treba, ali so ugotovitve iz točk 92 in 93 izpodbijane sodbe v zvezi z naravo spornih prispevkov, opisanih v členu 6 zakona iz leta 1996, očitno napačne.

82. Zdi se mi, da ni tako.

83. Kot je razvidno iz podatkov spisa, člen 30 zakona iz leta 1990, ki je bil spremenjen s členom 6 zakona iz leta 1996, določa, da mora podjetje France Télécom v državno blagajno v zameno za obračunavanje in izplačevanje odobrenih pokojnin države na eni strani vplačati „odvezujoči prispevek delodajalca, katerega [s]topnja […] se izračuna tako, da se obvezni prispevki za socialno varnost in davki na osnovi plač za podjetje France Télécom in druga podjetja v telekomunikacijskem sektorju, za katera velja splošna pravna ureditev dajatev za socialno varnost, izenačijo“ (glej točko (c) te določbe). Ta določba na drugi strani v točki (d) nalaga „izredni pavšalni prispevek, katerega načini plačila bodo določeni s finančnim zakonom“.

84. Splošno sodišče v točkah od 92 do 94 izpodbijane sodbe s potrditvijo ugotovitve Komisije, da cilj prispevka delodajalca, drugače kakor cilj izrednega pavšalnega prispevka, ni zagotoviti pravično in konkurenčno stopnjo ter da torej neupoštevanja tveganj, ki niso skupna, v odvezujočem prispevku delodajalca ni mogoče nadomestiti z izrednim pavšalnim prispevkom, nikakor ni izkrivilo dejstev niti ni po mojem mnenju napačno uporabilo prava, kar bi bilo treba grajati v okviru te pritožbe.

35 — Za razmeroma novo ponazoritev vrste nadzora, ki ga izvaja Sodišče v zvezi z obsegom zadevnega nacionalnega prava, glej pristop v zadevi, v kateri je bila izrečena sodba Francija/Komisija (C-559/12 P, EU:C:2014:217, točke od 78 do 83).

85. V nasprotju s stališčem pritožnika točka 93 izpodbijane sodbe ne obravnava izključno vprašanja, ali je izredni pavšalni prispevek iz člena 6 zakona iz leta 1996 za podjetje Orange „prispevek za socialno varnost“ ali ne, ampak si prizadeva ugotoviti, ali je ta prispevek, tako kot odvezujoči prispevek delodajalca, dejansko namenjen zagotavljanju pravične in konkurenčne stopnje. Splošno sodišče je tako želelo odgovoriti prav na trditve pritožnika, navedene v točki 91 izpodbijane sodbe v zvezi s povezavo, ki jo je treba vzpostaviti med saldom izrednega pavšalnega prispevka in plačilom prispevka delodajalca.

86. Poleg tega menim, da ni mogoče šteti, da ugotovitve Splošnega sodišča iz točk od 92 do 94 izpodbijane sodbe niso dovolj obrazložene. Splošno sodišče je namreč pravno zadostno odgovorilo na pritožnikove trditve v tem kontekstu. Te ugotovitve pritožniku omogočajo, da se seznani z razlogi, iz katerih je Splošno sodišče zavrnilo te trditve, Sodišču pa, da ima na voljo dovolj elementov za izvajanje nadzora. [36]

87. Nazadnje se mi zdi, da poskuša pritožnik pod pretvezo napačne uporabe prava Splošnega sodišča v resnici izpodbijati njegovo presojo dejstev. Vendar pa ta presoja ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča. [37]

2. Drugi del pritožbenega razloga: trditev, da je Splošno sodišče pri presoji „precedensa La Poste“ [38] kršilo obveznost obrazložitve

88. Podjetje Orange meni, da je Splošno sodišče kršilo obveznost obrazložitve, ker je v točkah od 99 do 101 izpodbijane sodbe zgolj povzelo presojo Komisije, ne da bi analiziralo trditve, ki jih je navedlo podjetje Orange, da bi dokazalo, da je ta presoja napačna. Poleg tega naj Splošno sodišče ne bi preučilo drugih trditev podjetja Orange, s katerimi je to želelo dokazati, da Komisija ni upravičeno različno obravnavala reforme pokojnin javnih uslužbencev podjetja Orange, in reforme pokojnin javnih uslužbencev podjetja La Poste.

89. Menim, da je treba trditve v okviru tega dela pritožbenega razloga razglasiti za brezpredmetne, saj se nanašajo na razloge, katerih razveljavitev ne more povzročiti razveljavitve izpodbijane sodbe. [39]

90. Ugotoviti je namreč treba, da so bile ugotovitve Splošnega sodišča iz točk od 99 do 101 izpodbijane sodbe v zvezi z vrednostjo, ki jo je treba pripisati Odločbi 2008/204, navedene le dodatno, kot je jasno razvidno iz uporabe izraza „poleg tega“ na začetku točke 99 te sodbe.

91. V zvezi s tem je treba dodati, da pritožnik v drugem delu drugega tožbenega razloga, navedenega pred Splošnim sodiščem, v bistvu trdil, da je Komisija, ker za ta postopek ni uporabila enakega razlogovanja kot v Odločbi 2008/204 v zvezi z reformo, primerljivo s tisto, ki se je izvedla za pritožnika, storila več napak pri presoji ter kršila načeli nediskriminacije in enakega obravnavanja. [40]

36 — Glej sodno prakso, navedeno v opombi 33.

37 — Sodba Alliance One International in Standard Commercial Tobacco/Komisija in Komisija/Alliance One International in drugi (C-628/10 P in C-14/11 P, EU:C:2012:479, točka 85 in navedena sodna praksa).

38 — Odločba Komisije 2008/204/ES z dne 10. oktobra 2007 o državni pomoči Francije v zvezi z reformo financiranja pokojnin državnih uslužbencev, zaposlenih pri La Poste (UL 2008, L 63, str. 16).

39 — Glej v tem smislu sodbe Aéroports de Paris/Komisija (C-82/01 P, EU:C:2002:617, točki 41 in 67 in navedena sodna praksa), Dansk Rørindustri in drugi/Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, EU:C:2005:408, točka 148 in navedena sodna praksa) in InnoLux/Komisija (C-231/14 P, EU:C:2015:451, točka 83).

40 — Glej točko 97 izpodbijane sodbe.

92. Splošno sodišče je v odgovor na to trditev navedlo, kot je to poudarila Komisija, da je treba zakonitost sklepa Komisije, s katerim se ugotovi, da pomoč ne izpolnjuje pogojev za uporabo odstopanja iz člena 107(3)(c) PDEU, presojati izključno v okviru tega člena in ne glede na domnevno predhodno prakso. [41]

93. Splošno sodišče je zgolj kot dopolnitev navedlo, da je Komisija v točkah od 152 do 165 obrazložitve spornega sklepa izključila možnost, da bi bili podjetji La Poste in France Télécom v obdobju zadevnih reform v zvezi z njima v dejansko in pravno podobnem položaju. [42] V zvezi s presojo izrednega pavšalnega prispevka v obeh primerih, ki jo pritožnik v obravnavanem primeru izpodbija, je Splošno sodišče zlasti poudarilo, da je Komisija navedla, da je bil pogoj, s katerim je bila naložena drugačna namembnost izrednega pavšalnega prispevka podjetja La Poste, določen po tem, ko je začela formalni postopek preiskave. To ji je omogočilo presojo tega prispevka z vidika pravične in konkurenčne stopnje, medtem ko je bil v primeru podjetja France Télécom izredni pavšalni prispevek uveden veliko prej in zunaj okvira postopka, ki ga je začela Komisija. [43]

94. Ker je treba drugi del drugega pritožbenega razloga razglasiti za brezpredmeten, je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti kot delno neutemeljen in delno brezpredmeten.

D – *Tretji pritožbeni razlog: trditev, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo pri presoji obdobja, v katerem je pomoč nevtralizirana z izrednim pavšalnim prispevkom*

95. Podjetje Orange trdi, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva in nadomestilo obrazložitev, ker je v točkah 107 in 108 izpodbijane sodbe navedlo, da je ukinitev stroškov nadomestila in čezmernega nadomestila del pomoči, opredeljene v členu 1 spornega sklepa, čeprav je v točki 119 obrazložitve spornega sklepa zgolj navedeno, da je sporna pomoč znižanje protidajatve, ki jo predstavlja prispevek delodajalca, medtem ko stroški nadomestila in čezmernega nadomestila niso omenjeni.

96. Pritožnik v svojih trditvah Splošnemu sodišču očita, da je napačno nadomestilo obrazložitev, kar zadeva natančno opredelitev zadevne pomoči.

97. Ta utemeljitev me ne prepriča.

98. Splošno sodišče je sicer v točki 107 izpodbijane sodbe res navedlo, da „drži, da je v točki 119 obrazložitve [spornega] sklepa, ki vsebuje sklepno ugotovitev o obstoju pomoči v smislu člena 107(1) PDEU, na žalost zgolj navedeno, da pomeni pomoč znižanje ‚protidajatve, ki jo predstavlja prispevek delodajalca', pri čemer stroški nadomestila in čezmernega nadomestila niso omenjeni".

99. Splošno sodišče je vseeno menilo, da je bilo kljub tej nenatančni opredelitvi iz spornega sklepa „razvidno tako iz sobesedila [spornega] sklepa kot iz njegovega člena 1, da je pomoč po mnenju Komisije znižanje protidajatve, ki jo je prej plačeval tožnik, kar nujno vključuje vse stroške, ki jih je nosil pred začetkom veljavnosti spornega ukrepa".

100. Ob upoštevanju zadnjenavedene ugotovitve in ker se je Splošno sodišče izrecno sklicevalo na opredelitev pomoči v členu 1 spornega sklepa [44] ter navedbe v točkah 18 (vključno s preglednico št. 1) in 105 obrazložitve tega sklepa, [45] je po mojem mnenju pravilno ugotovilo, da Komisija ni kršila obveznosti obrazložitve. [46]

41 — Glej točko 98 izpodbijane sodbe.
42 — Glej točko 99 izpodbijane sodbe.
43 — Glej točko 100 izpodbijane sodbe.
44 — Glej točko 104 izpodbijane sodbe.
45 — Glej točko 105 izpodbijane sodbe.
46 — Glej točko 109 izpodbijane sodbe.

101. Ob upoštevanju zgoraj navedenega menim, da je treba zadnji pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen, zato je treba pritožbo v celoti zavrniti.

V – **Predlog**

102. Glede na zgoraj navedeno Sodišču predlagam, naj odloči:

1. Pritožba se zavrne.

2. Podjetju Orange SA se naloži plačilo stroškov.